

2024/435

1.2.2024.

PADOMES LĒMUMS (ES) 2024/435

(2024. gada 29. janvāris)

par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem CETA Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (CETA) starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses, attiecībā uz tā 8.10. panta, 8.-A pielikuma, 8.9. panta un 8.39. panta interpretācijas pieņemšanu saskaņā ar 26.1. panta 5. punkta e) apakšpunktu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 207. panta 4. punkta pirmo daļu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Padomes Lēmums (ES) 2017/37 ⁽¹⁾ paredz Eiropas Savienības vārdā parakstīt Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (CETA) starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses ⁽²⁾ ("nolīgums"). Nolīgums tika parakstīts 2016. gada 30. oktobrī.
- (2) Padomes Lēmums (ES) 2017/38 ⁽³⁾ paredz nolīguma daļu provizorisku piemērošanu. Nolīgums tiek provizoriski piemērots kopš 2017. gada 21. septembra.
- (3) Ievērojot nolīguma 26.1. panta 5. punkta e) apakšpunktu, CETA Apvienotā komiteja ir pilnvarota pieņemt nolīguma noteikumu interpretācijas, kas ir saistošas šķīrējtiesām, kuras izveidotas atbilstoši nolīguma astotās nodaļas F iedaļai (Ieguldītāju un valstu ieguldījumu strīdu izšķiršana) un divdesmit devītajai nodaļai (Domstarpību izšķiršana).
- (4) Ievērojot 10. panta 3. punktu tās reglamentā, kas pievienots Padomes Lēmumam (ES) 2018/1062 ⁽⁴⁾, CETA Apvienotā komiteja ir pilnvarota pieņemt nolīguma interpretācijas.
- (5) CETA Apvienotajai komitejai ir rakstiskā procedūrā jāpieņem nolīguma 8.10. panta, 8.-A pielikuma, 8.9. panta un 8.39. panta interpretācija.
- (6) Tādēļ ir lietderīgi noteikt nostāju, kas Savienības vārdā ir jāieņem CETA Apvienotajā komitejā, pamatojoties uz pievienoto CETA Apvienotās komitejas interpretācijas projektu, kurā precizēts nolīguma 8.10. pants, 8.-A pielikums, 8.9. pants un 8.39. pants,

⁽¹⁾ Padomes Lēmums (ES) 2017/37 (2016. gada 28. oktobris) par to, lai Eiropas Savienības vārdā parakstītu Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (CETA) starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses (OV L 11, 14.1.2017., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 11, 14.1.2017., 23. lpp.

⁽³⁾ Padomes Lēmums (ES) 2017/38 (2016. gada 28. oktobris) par to, lai provizoriski piemērotu Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (CETA) starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses (OV L 11, 14.1.2017., 1080. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes Lēmums (ES) 2018/1062 (2018. gada 16. jūlijs) par nostāju, kas Eiropas Savienības vārdā jāieņem CETA Apvienotajā komitejā, kura izveidota ar Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses, attiecībā uz CETA Apvienotās komitejas un specializēto komiteju reglamenta pieņemšanu (OV L 190, 27.7.2018., 13. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Nostājas, kas Savienības vārdā ir jāieņem CETA Apvienotajā komitejā attiecībā uz nolīguma 8.10. panta, 8.-A pielikuma, 8.9. pantu un 8.39. pantu interpretācijas pieņemšanu saskaņā ar 26.1. panta 5. punkta e) apakšpunktu, pamatā ir CETA Apvienotās komitejas lēmuma projekts, kas pievienots šim lēmumam.

2. pants

Pēc tās pieņemšanas 1. pantā minēto interpretāciju publicē Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā.

Briselē, 2024. gada 29. janvārī

*Padomes vārdā –
priekšsēdētāja
H. LAHBIB*

Projekts**CETA APVIENOTĀS KOMITEJAS INTERPRETĀCIJA Nr. .../2024****(... gada ...)****attiecībā uz Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma (CETA) 8.10. panta, 8.-A pielikuma, 8.9. panta un 8.39. panta interpretāciju**

CETA APVIENOTĀ KOMITEJA,

ņemot vērā Visaptverošā ekonomikas un tirdzniecības nolīguma (CETA) starp Kanādu, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses ⁽¹⁾ ("nolīgums"), kas noslēgts Briselē 2016. gada 30. oktobrī, 26.1. panta 5. punkta e) apakšpunktu,

atgādinot kopīgo izpratni, kas pausta Kopīgā interpretējošā instrumenta par Visaptverošo ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (CETA) starp Kanādu un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm ⁽²⁾ 6. punktā,

cenšoties vēl vairāk precizēt Pušu nodomus Astotajā nodaļā (Ieguldījumi) attiecībā uz dažiem elementiem nolīguma 8.10. pantā (Attieksme pret ieguldītājiem un aptvertajiem ieguldījumiem) un 8.-A pielikumā (Ekspropriācija), 8.9. pantā (Ieguldījumu un regulatīvie pasākumi) un 8.39. pantā (Galīgais nolēmums),

IR PIEŅĒMUSI ŠĀDU INTERPRETĀCIJU.

1. Taisnīga un objektīva attieksme

Lielākai noteiktībai – taisnīgas un objektīvas attieksmes pienākumu nolīguma 8.10. pantā interpretēt šādi:

- a) Uzskaitījums 8.10. panta 2. punktā ir izsmeļošs.
- b) Prasībai par tiesiskuma neievērošanu saskaņā ar 8.10. panta 2. punkta a) apakšpunktu ir nepieciešama vietējo tiesiskās aizsardzības līdzekļu iepriekšēja izsmelšana, izņemot tad, ja nav saprātīgi pieejamu vietējo tiesiskās aizsardzības līdzekļu, lai nodrošinātu efektīvu tiesisko aizsardzību, vai ja vietējie tiesiskās aizsardzības līdzekļi nenodrošina šādas tiesiskās aizsardzības saprātīgu iespēju.

Nosakot, vai pastāv tiesiskuma neievērošana, šķīrējtiesai būtu jāņem vērā, ka tā nav valsts tiesas nolēmumu apelācijas tiesa un tai nebūtu jāiesaistās valsts tiesas nolēmumu pārskatīšanā pēc būtības.

- c) Lai konstatētu tiesiskuma neievērošanu un tiesību aktos paredzētās kārtības būtisku pārkāpumu 8.10. panta 2. punkta a) un b) apakšpunkta nozīmē, ir jābūt nepienācīgai procesuālai rīcībai ar klajiem pārkāpumiem tiesvedībā vai administratīvajā procesā, kas neatbilst starptautiski atzītiem tiesvedības un pienācīga procesa pamatstandartiem un kas satriec vai pārsteidz tiesiskuma apziņu, piemēram, piekļuves tiesai vai juridiskajai pārstāvībai nepamatota liegšana, iespējas tikt uzklaušītam nenodrošināšana, diskriminējoša attieksme tiesā, acīmredzami neobjektīvi un korumpēti tiesneši vai pilnīgs vai neattaisnojams pārredzamības trūkums tiesvedībā, piemēram, nepaziņošana par tiesvedību vai nolēmuma pamatojuma nesniegšana.
- d) Pasākums ir nepārprotami patvaļīgs 8.10. panta 2. punkta c) apakšpunkta nozīmē, ja ir acīmredzams, ka tas nav racionāli saistīts ar leģitīmu politikas mērķi, piemēram, ja pasākums ir balstīts uz aizspriedumu vai neobjektivitāti, nevis iemeslu vai faktu.
- e) Pasākums vai pasākumu kopums ir "mērķtiecīga diskriminācija nepārprotami nepamatotu iemeslu, piemēram, dzimuma, rases vai reliģiskās pārliecības dēļ" 8.10. panta 2. punkta d) apakšpunkta nozīmē, ja pasākums vai pasākumu kopums izceļ ieguldītāju, nodrošinot atšķirīgu attieksmi neleģitīmu iemeslu dēļ, piemēram, dzimuma, rases vai reliģiskās pārliecības dēļ. Nolīguma 8.10. panta 2. punkta d) apakšpunktu neinterpretēt tā, ka tas liedz Pusēm piešķirt preferenciālu režīmu, lai veicinātu dzimumu vai rasu līdztiesību vai kā citādi risinātu jautājumu par sociāli un ekonomiski nelabvēlīgā situācijā esošu grupu nepietiekamu pārstāvību.

⁽¹⁾ ES OV L 11, 14.1.2017., 23. lpp.

⁽²⁾ ES OV L 11, 14.1.2017., 3. lpp.

- f) Lai konstatētu, ka pasākums vai pasākumu kopums ir “aizskaroša attieksme pret ieguldītājiem, piemēram, spaidi, piespiešana un aizskaršana” 8.10. panta 2. punkta e) apakšpunkta nozīmē, ir nepieciešams konstatēt nopietnu Puses pārkāpumu. Veicot šādu konstatējumu, attiecīgie apsvērumi var ietvert ieguldītājam nodarīto kaitējumu vai kaitējuma draudus, piemēram, to, vai iespējamās aizskaršanas vai spaidu epizodes ir atkārtājušās un ir bijušas ilgstošas, kā arī Puses darbību pamatojumu, piemēram, to, vai iestādes ir rīkojušās savu pilnvaru ietvaros vai arī ir notikusi pilnvaru ļaunprātīga izmantošana.
- g) Saskaņā ar 8.10. panta 4. punktu aicinājumus ieguldītājam var ņemt vērā tikai tiktāl, ciktāl tie ir būtiski kā faktors tam, lai noteiktu, vai ir pārkāpta taisnīga un objektīva attieksme, kā noteikts 8.10. panta 2. punktā. No aicinājumiem nevar izrietēt tiesiskā palāvība, ja piesardzīgs un informēts ieguldītājs ieguldījuma veikšanā nebūtu palāvis uz aicinājumiem, jo īpaši tāpēc, ka aicinājumi nebija pietiekami konkrēti un nepārprotami un tiem nebija nepieciešamā formalitātes līmeņa, piemēram, tāpēc, ka Puses kompetentā iestāde tos nebija sniegusi rakstiski.

2. Netieša ekspropriācija

- a) Lielākai noteiktībai – netieša ekspropriācija var iestāties tikai tad, ja ieguldītājam ir radikāli liegts izmantot, baudīt un nodot savu ieguldījumu, tā it kā ar to saistītās tiesības vairs nepastāvētu.
- b) Novērtējot “pasākuma vai pasākumu kopuma ilgumu” nolīguma 8.-A pielikuma 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē, būtu jāapsver, vai īpašuma tiesību aizskārums ir īslaicīgs, un šādā gadījumā ir maz ticams, ka tā būtu netieša ekspropriācija, vai pastāvīgs, lai gan tikai tas vien, ka pasākums ir pastāvīgs, neļauj konstatēt, ka ir notikusi netieša ekspropriācija.
- c) Nolīguma 8.-A pielikuma 2. punkta c) apakšpunktā minētās “skaidrās un pamatotās ieguldījumu prognozes” attiecas uz prognozēm, kas piesardzīgam un informētam ieguldītājam būtu varējušas saprātīgi būt un uz ko tas ir palāvis, veicot ieguldījumu. Lielākai noteiktībai – tas, vai ieguldītāja ieguldījumu prognozes ir saprātīgas, attiecīgā mērā ir atkarīgs no tādiem faktoriem kā tas, vai attiecīgā Puse ieguldītājam ir sniegusi saistošas rakstiskas garantijas, un no valdības regulējuma būtības un apjoma vai no valdības regulējuma potenciāla attiecīgajā nozarē.
- d) Pasākuma vai pasākumu kopuma ietekme šķiet “acīmredzami pārmērīga” nolīguma 8.-A pielikuma 3. punkta nozīmē, ja tā ir skaidri un acīmredzami pārmērīga, ievērojot iecerētos politikas mērķus.
- e) Lielākai noteiktībai – Puses pasākumi, kas ir izstrādāti un tiek piemēroti, lai aizsargātu nolīguma 8.-A pielikuma 3. punktā minētos leģitimos sabiedrības labklājības mērķus, ietver pasākumus, kuri veikti, lai cīnītos pret klimata pārmaiņām vai risinātu to pašreizējās vai turpmākās sekas. Šādi pasākumi nav netieša ekspropriācija, ja vien to ietekme nav skaidri un acīmredzami pārmērīga, ievērojot iecerētos politikas mērķus.

3. Klimata pārmaiņas

- a) Puses atkārtoti apstiprina savas tiesības reglamentēt savās teritorijās, lai sasniegtu leģitīmus politikas mērķus aizsargāt vidi, kā noteikts nolīguma 8.9. panta 1. punktā, tostarp veicot pasākumus, lai mazinātu vai apkarotu klimata pārmaiņas vai risinātu to pašreizējās vai turpmākās sekas.
- b) Interpretējot nolīguma Astotās nodaļas (Ieguldījumi) noteikumus, šķirējtiesa pienācīgi apsver Pušu saistības saskaņā ar daudzpusējiem vides nolīgumiem, tostarp Parīzes nolīgumu ⁽³⁾, kas noslēgts Parīzē 2015. gada 12. decembrī. Jo īpaši Pušu tiesības un pienākumi saskaņā ar nolīguma Astoto nodaļu (Ieguldījumi) būtu jāinterpretē tā, lai atbalstītu Pušu spēju pildīt savas attiecīgās saistības samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas, pieņemot vai saglabājot pasākumus, kas ir izstrādāti un tiek piemēroti, lai mazinātu vai apkarotu klimata pārmaiņas vai risinātu to pašreizējās vai turpmākās sekas.

⁽³⁾ ES OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

4. Būtisku drošības interešu aizsardzība

Puses atkārtoti apstiprina, ka, ievērojot nolīguma 28.6. pantu, nekas nolīgumā nav interpretējams tā, ka tas attur Pusi no tādas darbības veikšanas, kuru tā uzskata par nepieciešamu savu būtisko drošības interešu aizsardzībai kara laikā vai citādā ārkārtas situācijā starptautiskajās attiecībās, ieskaitot jebkākus pasākumus, kas ietekmē ieguldītājus vai to ieguldījumus.

5. Pamattiesību aizsardzība

Lielākai noteiktībai – Pušu tiesības reglamentēt, lai sasniegtu leģitīmus politikas mērķus, kā minēts nolīguma 8.9. panta 1. punktā, ietver pasākumus pamattiesību aizsardzībai, kā noteikts Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā, kas pieņemta Parīzē 1948. gada 10. decembrī.

6. No ieguldītāju prasībām izrietošās finansiālo zaudējumu atlīdzības aprēķināšana

a) Lielākai noteiktībai – finansiālo zaudējumu atlīdzība saskaņā ar nolīguma 8.39. panta 3. punktu:

- i) nepārsniedz zaudējumus vai kaitējumu, kas nodarīts ieguldītājam vai attiecīgā gadījumā vietējam uzņēmumam, kā novērtēts pārkāpuma dienā;
- ii) atspoguļo tikai zaudējumus vai kaitējumu, kas radies pārkāpuma dēļ vai izriet no tā; un
- iii) tiek noteikta ar saprātīgu noteiktību un nav spekulatīva vai hipotētiska.

b) Šķīrējtiesa aprēķina finansiālo zaudējumu atlīdzību, pamatojoties tikai uz strīda pušu iesniegumiem, un attiecīgā gadījumā apsver:

- i) līdzvainību, vai nu tīšas darbības, vai nolaidības rezultātā;
- ii) to, ka zaudējumi nav tikuši mazināti vai novērsti;
- iii) iepriekšēju zaudējumu atlīdzināšanu vai kompensāciju, kas saņemta par tiem pašiem zaudējumiem, tostarp kompensāciju, kas saņemta saskaņā ar iekšzemes kompensācijas shēmu; vai
- iv) īpašuma restitūciju vai pasākuma atcelšanu vai grozīšanu.

...

CETA Apvienotās komitejas vārdā –
līdzpriekšsēdētāji